

I N F O R M A C I J A

o zaključivanju Tehničkog sporazuma između Ministarstva odbrane Crne Gore, saveznog ministra odbrane Republike Austrije i Ministarstva odbrane Republike Sjeverne Makedonije u pogledu međunarodne vojne vježbe „Zajednički izazov 2019“ (Common Challenge 2019)

U skladu sa Članom 39 Zakona o Vojski Crne Gore i odobrenim Planom vježbi pripadnika Vojske Crne Gore u 2019. godini, Generalštab Vojske Crne Gore je planirao učešće do 250 pripadnika Vojske Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska) na Vježbi „Zajednički izazov 2019“ (Common Challenge 2019), (u daljem tekstu: Vježba).

Na Vježbi će pored pripadnika Vojske, učestvovati oružane snage Republike Sjeverne Makedonije, Republike Austrije, Republike Italije i predstavnici NATO Centra izvrsnosti za planinsko ratovanje u Sloveniji.

U periodu od 16. do 27.09.2019. godine, u širem rejonu Kolašina i na izrađenom Vojnom poligonu za alpinističku obuku pješadijskih jedinica „Lipovo“, Crna Gora će biti domaćin treće međunarodne Vježbe.

Na Vježbi je planirana upotreba borbenih helikoptera na brdsko-planinskom terenu sa ciljem podrške pješadijskim sastavima na terenu. Kroz različite taktičke supozicije, ovi vazduhoplovi će, u skladu sa Planom Vježbe, biti korišćeni za potrebe transportovanja i ubacivanja manjih pješadijskih sastava u pozadinu igrajućih protivničkih snaga, za transport povrijeđenih lica do najbliže medicinske ustanove i na ostalim zadacima podrške jedinicama kopnene vojske. Navedeni segmenti ujedno predstavljaju kompleksne oblike obučavanja jedinica Vazduhoplovstva Vojske i kopnenih snaga Vojske. Naime, zajedničkim oblicima obučavanja pripadnika različitih vidova Vojske, teži se objedinjavanju napora u planiranju i realizaciji složenih i visokorizičnih sadržaja obuke u traganju i spašavanju unesrećenih lica sa različitih terena.

Takođe, tokom Vježbe planirano je otvaranje Regionalnog centra za planinsko ratovanje u Kasarni "Đuro Drašković" u Kolašinu, u kojem će se izvoditi individualna i kolektivna obuka iz domena planinskog ratovanja i alpinizma.

Realizacijom aktivnosti na Vježbi, Vojska Crne Gore podiže nivo obučenosti u izvođenju združenih operacija, razmjenjuje iskustva, ostvaruje jačanje saradnje i povjerenja sa partnerskim zemljama i usvaja NATO standarde i procedure, neophodne za povećanje operativnih sposobnosti u izvođenju kompleksnih združenih operacija. Na Vježbi je planirano učešće do 250 pripadnika Vojske i oko 100 pripadnika oružanih snaga stranih zemalja.

U cilju priprema za realizaciju Vježbe, do sada su održane tri konferencije, Inicijalna, Glavna planska i Finalna koordinaciona konferencija, tokom kojih je usaglašen Koncept operacije i obaveze predstavnika zemalja učesnica, kao i brojna veličina jedinica i štabnih elemenata.

Procijenjeni troškovi za učešće pripadnika Vojske Crne Gore na Vježbi iznose oko 34,000 eura i planirani su Budžetom za 2019. godinu.

TEHNIČKI SPORAZUM

IZMEĐU

MINISTARSTVA ODBRANE CRNE GORE

I

SAVEZNOG MINISTRA ODBRANE REPUBLIKE AUSTRIJE

I

MINISTARSTVA ODBRANE REPUBLIKE SJEVERNE MAKEDONIJE

U POGLEDU

MEĐUNARODNE VOJNE VJEŽBE – „COMMON CHALLENGE 2019”

Prazna stranica

Ministarstvo odbrane Crne Gore, savezni ministar odbrane Republike Austrije i
Ministarstvo odbrane Republike Sjeverne Makedonije, u daljem tekstu „ugovorne
strane“,

UVIDAJUĆI da ovaj Tehnički sporazum (TA) ne stvara zakonski obavezujuća prava i
obaveze,

UZIMAJUĆI U OBZIR odredbe Sporazuma između članica Sjevernoatlanskog
ugovora u pogledu statusa njihovih snaga (u daljem tekstu NATO SOFA), potpisanog
u Londonu, 19. juna 1951. godine, kao i Sporazuma između država članica
Sjevernoatlanskog ugovora i ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir u
pogledu statusa njihovih snaga (u daljem tekstu PfP SOFA), potpisanog u Briselu, 19.
juna 1995. godine, sa dva dodatna protokola potpisana u Briselu, 19. juna 1995. godine
(1 – Dodatni protokol Sporazuma između država članica Sjevernoatlanskog ugovora i
ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir u pogledu statusa njihovih snaga, 2 –
drugi Dodatni protokol Sporazuma između država članica Sjevernoatlanskog ugovora
i ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir u pogledu statusa njihovih snaga).

U ŽELJI DA se uspostave jedinstvene procedure primjenljive na oružane snage
zemalja učesnica u pripremi i izvođenju Vježbe,

U ŽELJI DA se postigne saglasnosti u pogledu detalja Vježbe, logističke podrške, kao
i finansijskih i drugih obaveza i zahtjeva ugovornih strana,

POSVEĆENI jačanju prijateljskih veza i uzajamnog razumijevanja između zemalja
učesnica, dogovoreno je sljedeće:

Član 1 **DEFINICIJE I SKRAĆENICE**

1. U svrhu ovog Tehničkog sporazuma, primjenjuju se sljedeći izrazi:

- 1.1 Vježba: Naziv vježbe je „Common Challenge 2019“. Vježba će se održati u
Crnoj Gori, u periodu od 16. septembra do 27. septembra 2019. godine i
uglavnom će obuhvatati terenske vježbe na nivou voda i čete.
- 1.2 Učesnici: pripadnici oružanih snaga koji učestvuju u pripremama i sprovođenju
Vježbe.
- 1.3 Država domaćin (HN): Crna Gora.
- 1.4 Država pošiljalac: država koja šalje učesnike.
- 1.5 Područje vježbe: područje na kom će se održati Vježba.
- 1.6 Nota o pristupanju: Nota o pristupanju kao dokument koji je definisala država
domaćin može se upotrebljavati od strane HN za svaku državu učesnicu i
organizaciju koja će učestvovati u Vježbi CC-19 ponaosob. Svaka država i

organizacija koja će učestvovati u vježbi mora potpisati NOA ili drugi dokument koji odredi HN. Note o pristupanju potpisuju HN i svaka od država i organizacija učesnica ponaosob.

2. U svrhu ovog Tehničkog sporazuma, primjenjuju se sljedeće skraćenice:

- 2.1 APOD: Vojni aerodrom
- 2.2 C-IED: Dejstva protiv improvizovanih eksplozivnih naprava
- 2.3 CIS: Informacioni i komunikacioni sistemi
- 2.4 COIN: Protivpobunjeničke operacije
- 2.5 EXCON: Kontrola Vježbe
- 2.6 EXPLAN: Plan Vježbe
- 2.7 EXSPEC: Specifikacije Vježbe
- 2.8 HELIVAC: Evakuacija helikopterom
- 2.9 HN: Država domaćin
- 2.10 HNS: Podrška države domaćina
- 2.11 MWCOE: Centar izvrsnosti za planinsko ratovanje
- 2.12 NOA: Nota o pristupanju
- 2.13 PFOS: Stalna isturena operativna lokacija
- 2.14 PKO: Operacije očuvanja mira
- 2.15 POD: Mjesto izlaska
- 2.16 POE: Mjesto ulaska
- 2.17 POL: Gorivo, ulje, maziva
- 2.18 SN: Država pošiljalac
- 2.19 SOR: Izjava o zahtjevima o logističkim potrebama
- 2.20 SPOD: Vojna luka
- 2.21 TA: Tehnički sporazum
- 2.22 TAL: Poligon LIPOVO
- 2.23 TAS: Poligon SINJAJEVINA
- 2.24 TE: Vježba
- 2.25 TEA: Područje vježbe
- 2.26 TFOS: Privremena isturena operativna lokacija
- 2.27 UXO: Neeksplozivne eksplozivne naprave

Član 2 CILJEVI

1. Ovaj Tehnički sporazum (u daljem tekstu: Sporazum) uspostavlja administrativne procedure između ugovornih strana u pogledu sprovođenja Vježbe. Cilj ovog Sporazuma jeste da se definišu odgovornosti ugovornih strana i učesnika, kao i osnovna načela i podrška u stvarnim uslovima koji će usmjeravati realizaciju Vježbe.
2. Ugovorne strane su saglasne da ulože maksimalne napore u cilju ispunjenja uslova ovog Sporazuma i uspješne realizacije Vježbe.

3. Sve odredbe ovog Sporazuma primjenjuju se isključivo u svrhu pripreme i izvođenja Vježbe.

Član 3

OPŠTE ODREDBE

1. Sve detalje u vezi sa implementacijom ovog Sporazuma i sprovođenjem Vježbe definisale su ugovorne strane.
2. Upotreba objekata i aktivnosti obuke države domaćina vršiće se u skladu sa utvrđenim bezbjednosnim pravilima i propisima, u skladu sa propisima države domaćina u njenim oružanim snagama.
3. Zvanični radni jezik Vježbe će biti engleski jezik, a prevodilac neće biti angažovan od strane HN ili SN.
4. U fazi pripreme TE, komunikacija će se odvijati putem odgovarajućih vojnih diplomatskih kanala, dok će se tokom same Vježbe odvijati preko Visokih nacionalnih predstavnika.

Član 4

OBAVEZE DRŽAVE DOMAĆINA

- Obezbjeđuje učesnike za TE, kao što je definisano u Specifikaciji vježbe i Planu vježbe (EXSPEC, EXPLAN).
- Upravlja podrškom države domaćina (Host Nation Support) tokom Vježbe (razmještaj, vrijeme izvršenja, povratak u matičnu zemlju).
- Obezbjeđuje neophodnu logističku podršku i usluge, u skladu sa Aneksom A ovog Sporazuma i drugim relevantnim dokumentima. U cilju obezbjeđenja podrške, HN će, po potrebi, uspostaviti neophodne dogovore sa izvorima podrške.
- Obezbjeđuje Republici Sjevernoj Makedoniji manevarsku municiju kalibra 5,56 mm x 45.
- Olakšava upotrebu aerodroma, puteva, željeznice, područja i infrastrukture i preduzima sve neophodne mjere u cilju osiguravanja ulaska, prijema, privremenog boravka, upućivanja na vježbu, povratka u matičnu zemlju i podrške snagama.
- Obezbjeđuje unutrašnji transport za pripadnike država pošiljalaca. Eksterni transport obaveza je država pošiljalaca.
- Vodi odgovarajuću administrativnu i finansijsku evidenciju i vrši kontrolu procedura za nadoknadu troškova Ministarstvu odbrane države domaćina za HNS koju obezbijedi snagama na bazi nadoknade.

- Obezbjeduje informacije o propisima i procedurama HN u oblasti zaštitne životne sredine, zdravlja i bezbjednosti koje utiču na Vježbu, na engleskom jeziku, u pisanom obliku, najkasnije 30 dana prije dolaska pripadnika SN na teritoriju HN.
- Odgovorna je za bezbjednost i ima primarnu odgovornost u pogledu zaštite snaga u skladu sa NATO/PfP SOFA i drugim međunarodnim sporazumima zaključenim sa HN.
- Obezbjeduje vojnu pratnju pripadnicima SN od mjesta ulaska (POE) na teritoriju HN do mjesta održavanja Vježbe, kao i od mjesta održavanja vježbe do mjesta izlaska (POD).
- U slučaju incidenta ili nezgode vezane za snage SN, vrši obezbjeđenje mjesta gdje se desio incident ili nezgoda.
- Po dolasku na područje vježbe, upoznaje osoblje SN sa osnovnim principima sprovođenja vježbe, statusom snaga, kao i važećim zakonodavstvom u zemlji.
- Osoblju SN daje ovlašćenje za posjedovanje i nošenje oružja tokom boravka na teritoriji HN, u svrhu vježbe, pod uslovom da su oni za to ovlašćeni po naredbi i da je to u skladu sa ciljevima vježbe.
- Uspostavlja procedure u pogledu bezbjednosti informacija kojih se osoblje SN mora pridržavati, uključujući i zaštitne mjere protiv virusa koji mogu oštetiti računare koji se koriste tokom Vježbe.

Član 5

OBAVEZE DRŽAVE POŠILJAOCA

- Sprovodi Vježbu u skladu sa ovim Sporazumom i drugim relevantnim dokumentima.
- Učestvuje u Vježbi sa najviše 50 učesnika po zemlji.
- Austrija učestvuje sa helikopterima, kao što je definisano u Specifikaciji vježbe i Planu vježbe (EXSPEC, EXPLAN).
- Samostalno se upućuje ka POE u Crnoj Gori najkasnije 16. septembra 2019. godine i samostalno napušta teritoriju Crne Gore sa POD najkasnije 28. septembra 2019. godine.
- Donosi svoje lično naoružanje i opremu.
- Austrija će obezbijediti opremu za penjanje pripadnicima Oružanih snaga Sjeverne Makedonije.
- Obezbjeduje bojevu i manevarsku municiju na osnovu svog plana obuke, osim ako je drugačije određeno ovim TA.

- Preuzima odgovornost za pružanje sopstvene logističke podrške, izuzev podrške koju pruža HN.
- Uspostavlja ili zaključuje tražene i neophodne sporazume sa odgovarajućim izvorima/agencijama (uključujući civilne i komercijalne izvore), u cilju pružanja pravovremene i efikasne podrške snagama.
- Pažljivo upotrebljava sredstva i opremu iznajmljene od strane HN i vraća ih u prvobitnom stanju, izuzimajući tragove korišćenja uzrokovane redovnom upotrebom.
- Koordinira transport opasnih materija i eksploziva sa rukovodiocem HNS. U slučaju takvog transporta, SN će jasno definisati i dostaviti listu opasnih materija i eksploziva.
- Tokom Vježbe, dostavlja sve naknadne izmjene u zahtjevima i izvještajima o statusu SN državi domaćinu i Rukovodiocu Vježbe.
- Opredjeljuje neophodno osoblje za tim/timove za vezu.
- Pridržava se propisa i procedura HN u oblasti životne sredine, zdravlja i bezbjednosti u pogledu skladištenja, transporta i odlaganja opasnih materija.

Član 6

SIGURNOST I BEZBJEDNOST

1. U toku trajanja Vježbe, HN će imati punu odgovornost u pogledu bezbjednosti i mjera zaštite snaga, s ciljem da smanji ugroženost učesnika, objekata, opreme i operacija u slučaju prijetnje bilo koje vrste, u svim situacijama.
2. Odsjek za upravljanje rizicima (*Risk Management Cell - RMC*) i Planinski tim za spašavanje biće uspostavljeni od strane stručnjaka za planinsko ratovanje iz Oružanih snaga Austrije. Ovaj odsjek će pružiti podršku HN u operacijama spašavanja u stvarnim uslovima u planini. HN će se pobrinuti za medicinsku zaštitu nivoa Role 1+ i HELIVAC.
3. Eksperti za planinsko ratovanje iz sastava Oružanih snaga Austrije, Oružanih snaga Italije i MWCOE pružiće podršku HN prilikom postavljanja fiksnih instalacija na stijeni na TAL i TAS, u skladu sa nedavno realizovanim vojnim ekspertskim razgovorima između predstavnika Vojske Crne Gore i Vojske Republike Austrije. HN će snositi punu odgovornost za održavanje i upotrebu instalacija.
4. Pripadnici SN pridržavaće se propisa HN u oblasti bezbjednosti i sigurnosti.
5. Na početku svake aktivnosti u toku Vježbe, HN će učesnicima SN obezbijediti odgovarajuće brifinge o bezbjednosti i sigurnosti, u pogledu upotrebe oružja i municije, u skladu sa nacionalnom zakonskom regulativom Crne Gore.

6. Pripadnici SN koristiće prostorije HN u skladu sa zakonodavstvom i propisima HN, kao i procedurama u vezi sa Vježbom.

Član 7

PRAVNI ASPEKTI

1. Pripadnici SN obavezni su da poštuju zakone, propise, procedure i običaje HN tokom Vježbe, kao i da se uzdrže od aktivnosti koje nisu u skladu sa prirodom ove Vježbe.
2. Dok borave na teritoriji države domaćina, status pripadnika SN uređuje se odredbama NATO SOFA, PfP SOFA, kao i bilateralnim sporazumima, prema potrebi.
3. Na teritoriji HN, pripadnici SN disciplinski odgovaraju svojim nacionalnim autoritetima i Višim nacionalnim predstavnicima.
4. Učesnici će se pridržavati protokola i standarda HN u pogledu zaštite životne sredine, kao što je navedeno u članu 9 ovog Sporazuma.
5. U slučaju nezgode koja bi imala negativan uticaj na životnu sredinu (zagađenje, požar ili druga šteta nanijeta životnoj sredini), ugovorne strane se o istoj odmah obavještavaju, kako bi se omogućilo da eksperti izvrše procjenu štete, kao i da se nadoknada sprovede u skladu sa članom VIII NATO SOFA.
6. Ostale SN i organizacije (Italija i MWCOE) potpisaće NOA i koristiti odgovarajuće bilateralne sporazume ili druge dokumente potpisane sa Vladom Crne Gore.

Član 8

ZAŠTITA POVJERLJIVIH INFORMACIJA

1. Sve informacije razmijenjene ili prikupljene u vezi sa ovim Sporazumom se koriste, prenose, čuvaju i tretiraju u skladu sa Sporazumom o sigurnosti između Vlade Crne Gore i odgovarajućih vlada zemalja učesnica, u pogledu uzajamne zaštite povjerljivih informacija.
2. Informacije se prenose isključivo putem odobrenih kanala.
3. Ugovorne strane će osigurati da se informacije koje se razmjenjuju koriste isključivo u planirane svrhe, u okviru ciljeva i opsega ovog Sporazuma.

Član 9

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

1. Osoblje SN preduzima sve neophodne mjere u cilju zaštite životne sredine, u skladu sa zakonodavstvom HN i važećim međunarodnim sporazumima.

2. Po završetku Vježbe, područja na kojima se održavala Vježba vraćaju se u prvobitno stanje. To će se ustanoviti inspekcijskom kontrolom prije, tokom i nakon aktivnosti nadzora koje će organizovati HN. Implementaciju mjera predloženih od strane inspekcijskog tima organizuje HN.
3. Ugovorne strane neće koristiti materijale i zalihe koji bi mogli izazvati radioaktivno, hemijsko zagađenje ili bilo koju drugu trajnu štetu po životnu sredinu.

Član 10

GRANIČNI PRELAZI I CARINSKE PROCEDURE

1. Pripadnicima SN dozvoljeno je da pređu granicu HN na putu ka mjestu gdje će se održati Vježba. Granične procedure će biti u skladu sa odgovarajućim zakonodavstvom HN.
2. SN će unaprijed državi domaćinu dostaviti obavještenja, što je prije moguće, a najkasnije 15. avgusta 2019. godine, za "COMMON CHALLENGE 2019". Obavještenje će biti na engleskom jeziku i sadržaće sljedeće informacije:
 - a. Mjesto ulaska, način transporta, NATO PUTNI NALOG, NATO Obrazac 302, Deklaraciju prevoznika za opasne materije (mjesto, datum i vrijeme, vrijeme ulaska/izlaska na/sa teritorije HN);
 - b. Informacije o osoblju koje će učestvovati u Vježbi (za svakog od učesnika pojedinačno: čin, ime, broj pasoša, datum rođenja, mjesto rođenja, državljanstvo i krvna grupa);
 - c. Specijalna oprema (komunikaciona, računarska, alpinistička oprema);
 - d. Predviđeni zahtjevi za podršku HN (npr. zahtjevi za bezbjednost konvoja).
3. Državi domaćinu je neophodno dostaviti potvrdu, sedam (7) dana unaprijed, o mjestu ulaska / izlaska osoblja SN na / sa teritorije HN. O svakoj promjeni mjesta izlaska obavještava se HN, pet (5) dana prije izlaska sa njene teritorije.
4. Osoblje SN pri ulasku i izlasku sa teritorije HN na uvid prilaže identifikaciona dokumenta (ličnu kartu ili pasoš).
5. Računarska oprema mora imati obrađene informacije o obrascima carinske službe. Svi lični predmeti (npr. računari) moraju biti prijavljeni prilikom ulaska, u skladu sa carinskim propisima.

Član 11

ODNOSI S JAVNOŠĆU

1. U svrhu ove Vježbe, svi aspekti u pogledu odnosa sa javnošću biće u potpunosti odgovornost HN. Pripadnici SN treba da održavaju odgovarajući nivo diskrecije, u pogledu njihovog učešća u vojnim aktivnostima HN.
2. Pravila u pogledu odnosa s javnošću biće obezbijeđena svim predstavnicima, a koja

su u vezi sa zahtjevima za intervjuje i mogućnostima fotografisanja na posebno određenim područjima.

3. PR predstavnik svake ugovorne strane ovlašten je da daje izjave za medije. Imenovani PR predstavnik koordiniše i odobrava fotografisanje.

Član 12 SPOROVI

Sporovi u vezi sa tumačenjem ili implementacijom ovog Sporazuma rješavaju se konsultacijama između predstavnika predmetnih ugovornih strana i neće se upućivati na međunarodne sudove ili treće strane za rješavanje spora.

Član 13 IZMJENE I DOPUNE

1. Na izmjenama i dopunama ovog Sporazuma radi se uz uzajamnu saglasnost ugovornih strana.
2. Svaka ugovorna strana može predložiti izmjene i dopune ovog TA, u bilo kojem trenutku, u pisanoj formi. Izmjene i dopune o kojima se usaglasile ugovorne strane, stupaju na snagu u skladu sa članom 14 ovog TA.

Član 14 STUPANJE NA SNAGU I TRAJANJE

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kada ga posljednja ugovorna strana potpiše.
2. Ovaj Sporazum ostaje na snazi sve dok pripadnici i oprema SN ne napuste teritoriju HN i dok se sva pitanja u vezi sa implementacijom Sporazuma ne riješe na zadovoljstvo svih ugovornih strana.
3. Ovaj Sporazum sačinjen je u tri istovjetna primjerka na engleskom jeziku.

Za Ministarstvo odbrane Crne Gore

_____, _____
(Datum, Ime/Čin)

Za saveznog ministra odbrane Republike Austrije

_____, Brigadni general Manfred Hohenwarter/Rukovodilac Odjeljenja B za obuku
(Datum, Ime/Čin)

Za Ministarstvo odbrane Sjeverne Makedonije

_____, _____
(Datum, Ime/Čin)

Podrška države domaćina

1. Opšte odredbe

U skladu sa NATO Bi-SC 75-3 Direktivom za kolektivnu obuku i vježbe, HN će obezbijediti podršku, u najvećoj mogućoj mjeri, na osnovu nacionalnog zakonodavstva, nacionalnih prioriteta i realnih mogućnosti i raspoloživih resursa HN. HN zadržava kontrolu nad sopstvenim resursima HNS, osim ako je kontrola nad tim resursima označena kao nepotrebna. HNS može biti pružena uz nadoknadu troškova, koja podrazumijeva zamjenu u naturi i/ili razmjenu jednake vrijednosti, kao i besplatnu nabavku. HNS počinje od trenutka kada prvi pripadnik SN uđe na teritoriju HN i završava se u trenutku kada posljednji pripadnik SN napusti teritoriju HN.

2. Besplatna HNS

HN će besplatno obezbijediti sljedeću podršku, na bazi dostupnosti (više informacija u narednim Izjavama o zahtjevima o logističkim potrebama (SOR)), u toku faze izgradnje i postavljanja snaga, izvođenja Vježbe i povratka snaga u matičnu zemlju:

- a) Sve pogodno identifikovane vojne objekte i područja namijenjena za realizaciju Vježbe. Svi objekti i područja biće predati snagama u bezbjednom i čistom stanju. Ovi objekti će biti vraćeni HN u prvobitnom stanju, a u slučaju poboljšanja, u poboljšanom stanju. Objekti će obuhvatati, ali nisu ograničeni na, odgovarajuću količinu namještaja, u skladu sa SOR, kao i adekvatne elektro usluge, za potrebe realizacije Vježbe;
- b) Smještaj u šatorima,
- c) Eksternu i infranstrukturnu bezbjednost povezanu sa objektima koji se koriste za potrebe Vježbe;
- d) Podršku pruženu od strane vojnog osoblja HN i vojnu opremu (osim povećanih troškova);
- e) Vojnu telefonsku liniju;
- f) Odabrane CIS resurse, uključujući i, ali ne ograničavajući se na, neophodne frekventne opsege, za potrebe Vježbe;
- g) Protivpožarnu zaštitu za objekte i osoblje koje učestvuje u Vježbi;
- h) Hitne zdravstvene usluge i zdravstvene usluge nivoa Role 1, uključujući

evakuaciju od Role 1 do većih nivoa medicinske podrške HN vojnim sredstvima;

- i) Podršku pri ugovaranju od strane vojnog osoblja HN (podliježe plaćanju za nabavljeni materijal);
- j) Pristup i upotrebu poligona za vježbu;
- k) Uklanjanje otpada;
- l) Skladištenje manevarske i bojeve municije;
- m) Otkrivanje neeksplozivnih eksplozivnih naprava;
- n) Carinske procedure;
- o) Pristup vojnim aerodromima i lukama (APODs, SPODs) bez naplate aerodromskih/lučkih taksi koje nisu direktno povezane sa traženim, pruženim i dobijenim uslugama.

3. HNS na bazi nadoknade

HN, na zahtjev SN, ne dovodeći u pitanje obezbijedene besplatne usluge, obezbjeđuje pogonsko gorivo za motorna vozila, ulja i maziva (petroleum, oil, lubricants) na bazi nadoknade (naplaćuje se po istoj stopi kao i za pripadnike HN).

4. Medicinska podrška

- 4.1** HN će pružiti hitnu medicinsku pomoć nivoa Role 1. Međutim, ostale rutinske zdravstvene intervencije nivoa Role 2 i više (uključujući hirurške i stomatološke intervencije) vršiće se na bazi nadoknade. Troškove svih ostalih usluga, a naročito hitne evakuacije civilnim medicinskim sredstvima i zdravstvene njege pružene pripadnicima SN u lokalnim civilnim ustanovama, snosiće SN.
- 4.2** HN obezbijediće odgovarajuće zdravstvene jedinice i objekte, kao i prevozna sredstva u medicinske svrhe, koja će biti na raspolaganju tokom Vježbe, na svim područjima gdje se Vježba održava.
- 4.3** U slučaju nezgode ili incidenta koji bi rezultirao smrću pripadnika SN, HN će koordinirati sa SN prije izvršenja autopsije ili procesuiranja posmrtnih ostataka. Predstavnik SN imaće ovlašćenje da prisustvuje autopsiji, kao i da dobije primjerak konačnog izvještaja o autopsiji. Sve pripadajuće troškove snosi SN.
- 4.4** Odmah po završetku autopsije, posmrtni ostaci će biti predati u svrhu transporta u SN. U tom slučaju, HN će obezbijediti odgovarajuće prevozno sredstvo.

4.5 U hitnim slučajevima tokom Vježbe, vazduhoplov/helikopter/brod/vozilo HN sa svim sredstvima i mogućnostima, može se koristiti za transport povrijeđenih pripadnika snaga u najbližu/najprikladniju zdravstvenu ustanovu HN.

- 5. Oružje i municija:** Manevarsku i bojevu municiju obezbijediće ugovorne strane, u skladu sa planom obuke, na sljedeći način:
- a. Manevarsku municiju kalibra 5,56 x 45mm i 7,62 x 54mm SN obezbjeđuje HN, u skladu sa odgovarajućim SOR.
 - b. Sve vrste manevarske i bojeve municije za učesnike iz Austrije obezbijediće Oružane snage Austrije.
 - c. Posjedovanje bojeve municije uz manevarsku municiju nije dozvoljeno. Udaljenost područja realizacije vježbe bila je predmet pažnje EXCON-a (Kontrola vježbe) u pogledu bezbjednosti učesnika u smislu ugroženosti od divljih životinja (npr. medvjedi i vukovi). Po preporuci službenika za zaštitu snaga, bojeva municija je podijeljena onim elementima koji će, po zadatku, boraviti van isturene operativne baze (FOB) duže od 12 sati. Ovo je uzrokovalo kršenje opštepoznatog pravila da se ne miješa manevarska i bojeva municija i kosi se sa nacionalnim propisima država učesnica. Međutim, gorenavedena situacija je prevaziđena dopunom postojećih mjera zaštite snaga, kao i brifingom odgovornog službenika.
- 6. Komunikaciona sredstva:** U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i odgovarajućim SOR, HN će SN obezbijediti komunikaciona sredstva.

TECHNICAL AGREEMENT

BETWEEN

THE MINISTRY OF DEFENSE OF MONTENEGRO

AND

THE FEDERAL MINISTER OF DEFENSE OF THE REPUBLIC OF AUSTRIA

AND

**THE MINISTRY OF DEFENSE OF THE REPUBLIC OF NORTH
MACEDONIA**

CONCERNING

INTERNATIONAL MILITARY EXERCISE - “COMMON CHALLENGE 2019”

Blank page

The Ministry of Defense of Montenegro, the Federal Minister of Defense of the Republic of Austria and the Ministry of Defense of the Republic of North Macedonia hereinafter referred to as “the Parties”,

UNDERSTANDING that this Technical Agreement (TA) does not create legally binding rights and obligations,

CONSIDERING the provision of the Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the status of their forces, further referred to as NATO SOFA, signed in London on 19 June 1951, and the Agreement among the States parties to the North Atlantic Treaty and the other States participating in the Partnership for Peace regarding the status of their forces, further referred to as PfP SOFA, with two additional protocols signed in Brussels on 19 June 1995 (1 - Additional Protocol to the Agreement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the other States participating in the Partnership for Peace regarding the status of their forces, 2 - Further Additional Protocol to the Agreement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the other States participating in the Partnership for Peace regarding the status of their forces).

NOTING the desirability for uniform procedures applicable to the members of the armed forces participating in the preparation and execution of the Training Event,

DESIRING to agree on the details of the Training Event, logistic support, financial and other responsibilities and requirements of the Parties,

COMMITTED to strengthening the bonds of friendship and mutual understanding between the participating Nations, have agreed on the following provisions:

Article 1

TERMS AND ABBREVIATIONS

1. For the purposes of this Technical Agreement the following terms will apply:
 - 1.1 Training Event: The training event entitled “Common Challenge 2019” taking place in Montenegro from 16th of September to 27th of September 2019 and mainly consisting of field training exercises on platoon and company level.
 - 1.2 Participants: members of the armed forces participating in the preparation and execution of the Training Event.
 - 1.3 Host Nation: Montenegro.
 - 1.4 Sending Nation: the nation sending Participants.
 - 1.5 Training Event Area: the area where the Training Event will take place.
 - 1.6 Note of Accession: A Note of Accession document as determined by Host Nation may be used by the HN for individual participating nations and

organizations that will participate in CC-19 Exercise. Individual participating nations and organizations are responsible to concluding a NOA or other documents as determined by HN. NOAs are signed by the HN and the individual participating nations and organizations.

2. For the purposes of this Technical Agreement the following abbreviations will apply:
 - 2.1 APOD: Aerial Port Of Debarkation
 - 2.2 C-IED: Counter-Improvised Explosive Device
 - 2.3 CIS: Communication and Information Systems
 - 2.4 COIN: Counter-insurgency
 - 2.5 EXCON: Exercise Control
 - 2.6 EXPLAN: Exercise Plan
 - 2.7 EXSPEC: Exercise Specification
 - 2.8 HELIVAC: Evacuation by helicopter
 - 2.9 HN: Host Nation
 - 2.10 HNS: Host Nation Support
 - 2.11 MWCOE: Mountain Warfare Centre of Excellence
 - 2.12 NOA: Note of Accession
 - 2.13 PFOS: Permanent Forward Operating Site
 - 2.14 PKO: Peace Keeping Operations
 - 2.15 POD: Point Of Departure
 - 2.16 POE: Point Of Entry
 - 2.17 POL: Petrol Oil Lubricants
 - 2.18 SN: Sending Nation
 - 2.19 SOR: Statement Of Requirement
 - 2.20 SPOD: Sea Port Of Debarkation
 - 2.21 TA: Technical Agreement
 - 2.22 TAL: Training Area of LIPOVO
 - 2.23 TAS: Training Area of SINJAJEVINA
 - 2.24 TE: Training Event
 - 2.25 TEA: Training Event Area
 - 2.26 TFOS: Temporary Forward Operating Site
 - 2.27 UXO: Unexploded Ordnance

Article 2

OBJECTIVES

1. This TA establishes administrative procedures agreed between the Parties concerning the conduct of the TE. The objective of this TA is to determine the responsibilities of the Parties and the Participants as well as the basic principles and real life support arrangements that guide the execution of the TE.
2. The Parties agree to make their best efforts to satisfy the provisions of this TA in

order to make the TE a success.

3. All the provisions of this TA will be applied exclusively with respect to the preparation and execution of the TE.

Article 3

GENERAL PROVISIONS

1. All details regarding the implementation of this TA and the execution of the TE are set by the Parties themselves.
2. The use of HN facilities and training activities will be done in accordance with the ascertained safety rules and regulations in compliance with the HN regulations in the respective Armed Forces.
3. During the exercise English will be the official working language, and no interpreter will be provided by the HN or SN.
4. The communications in preparation of the TE will be performed through respective military diplomatic channels and during the TE itself between Senior National Representatives.

Article 4

RESPONSIBILITIES OF THE HN

The HN will:

- Provide Participants for the TE as determined in EXSPEC and EXPLAN for the TE.
- Manage the HNS during the TE (deployment, execution period, and redeployment).
- Provide the required logistic support and services as mutually determined in Annex A to this TA and other relevant documents and make, if required, the necessary arrangements with sources of support.
- Provide blank ammunition 5,56 mm x 45 to the Republic of North Macedonia.
- Facilitate the use of airports, roads, railroads, areas and infrastructure and take all measures, which ensure entry, reception, temporary stay, deployment, redeployment and sustainment of the Forces.
- Provide internal transportation for the Participants of SNs. The external transportation is responsibility of the SNs.
- Maintain the appropriate administrative and financial records and control procedures for reimbursement to the HN's MoD for the HNS provided on a reimbursable basis.

- Provide written information no later than 30 days prior to the arrival of the SNs' Participants in the HN's territory in the English language about environmental, health and safety regulations and procedures of the HN that impact the TE.
- Be responsible for armed security and have primary responsibility for Force Protection in accordance with the provisions of the NATO SOFA and other applicable international agreements concluded with the HN.
- Provide to the SNs' Participants military escort from the POE to the HN's territory to the TEA and from the TEA to the POD.
- Secure, in case of an incident or accident concerning the SNs' Participants, the incident or accident site.
- Inform all personnel of the SNs upon arrival at the TEA on the basic principles of conducting the TE, the status of forces and the applicable legislation in the HN.
- Authorize personnel of the SNs to possess and carry weapons whilst in the territory of the HN in connection with the TE on condition that they are authorized to do so by their orders and according to the TE objectives.
- Establish information security procedures that personnel of the SNs will follow protection measures against computer viruses that might affect the computers used during the TE.

Article 5

RESPONSIBILITIES OF THE SNs

The SNs will:

- Conduct the TE in accordance with this TA and other relevant documents.
- Participate with up to 50 Participants each.
- Austria will participate with helicopters as determined in EXSPEC and EXPLAN for the TE.
- Deploy to the POE in Montenegro on their own no later than 16th of September 2019 and redeploy from the POD in Montenegro on their own no later than 28th of September 2019.
- Bring their own individual weapons and gear.
- The Austrian Party will provide climbing equipment for Macedonian troops.
- Provide the live and blank ammunition based on their training plan, unless specified otherwise in this TA.
- Take responsibility for providing their own logistic support, other than the support provided by the HN.

- Make or conclude those requested and necessary arrangements with appropriate sources/agencies (including civil and commercial sources) to effect the timely and efficient support of the Forces.
- Use items on loan and facilities provided by the HN with care and return them in the same condition in which they were received, with the exception of normal wear and tear.
- Coordinate all movements of hazardous materials and explosives with the HNS Commander. Clearly define and submit the list of hazardous materials and explosives in case of its transport.
- Submit all subsequent changes in the requirements and status reports of the SNs to the HN and TE Commander during the TE.
- Assign the necessary personnel for liaison team/teams.
- Respect the HN's environmental, health and safety regulations and procedures provided by the HN concerning the storage, movement or disposal of hazardous and/or dangerous materials.

Article 6

SAFETY AND SECURITY

1. During the entire period of the TE, the HN will have the whole responsibility on setting security matters and force protection policy, aiming at diminishing the vulnerability of the Participants, facilities, equipment and operations in case of a threat of any kind and in all situations.
2. A risk management cell and a mountain rescue team will be set up by mountain warfare specialists of the Austrian armed forces. This cell will support the HN in real life mountain rescue operations. The HN will care for the medical aspects of role 1+ and HELIVAC.
3. Mountain warfare specialists of the Austrian armed forces, Italian Armed Forces and MWCOE will support the HN in setting up the fixed installations in TAL and TAS in accordance with recent expert talks. The overall responsibility for the maintenance and use of the installations will remain with the HN.
4. The SNs' Participants will respect the safety and security regulations of the HN.
5. At the beginning of each respective event during the TE, the HN will provide the SNs' Participants with appropriate safety and security briefings regarding the use of weapons and ammunition, according to HN law.
6. The SNs' Participants will use the facilities of the HN according to the legislation and regulations of the HN and the procedures associated with the TE.

Article 7
LEGAL ASPECTS

1. The SNs' Participants will respect the laws, regulations, procedures and customs of the HN during the TE and to refrain from activities that are not in accordance with the nature of the TE.
2. While on the territory of the HN, the status of the SNs' Participants will be governed by the provisions of the NATO SOFA, the PfP SOFA and bilateral agreements, as applicable.
3. On the territory of the HN, the SNs' Participants are under the disciplinary command of their national authorities and senior representatives.
4. The SNs' Participants will respect the HN's regulations and standards concerning environmental protection, as detailed in Article 9 of this TA.
5. In case of an environmental accident or incident (contamination, fire or other damage caused to the environment), the Parties will be informed immediately, so that the expert assessment of the damage done could be performed, and the reimbursement be carried out in accordance with Article VIII of the NATO SOFA.
6. Other SNs and organizations (Italy and MWCOE) will sign NOA, use respective bilateral agreements or equal documents signed with the Government of Montenegro.

Article 8
PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION

1. All information exchanged or generated in connection with this TA will be used, transmitted, stored, handled and/or safeguarded in accordance with the provisions of the Security Agreement between the Council of Ministers of Montenegro and respective governments on the mutual protection of classified information.
2. Information will be transmitted only through allowed channels.
3. The Parties will ensure that all information exchanged will be used only for the intended purposes within the objectives and the scope of this TA.

Article 9
ENVIRONMENTAL PROTECTION

1. Personnel of the SNs will undertake appropriate measures to protect natural environment in conformity with HN laws and applicable international agreements.
2. After the end of the TE, areas in which the TE was held will be restored to the initial status. This will be ascertained by inspections before, during and after monitoring

activities organized by the HN. The implementation of measures proposed by an inspection team will be organized by the HN.

3. The Parties will not use materials and supplies that could cause radioactive, chemical pollution or any other permanent damage to the environment.

Article 10

BORDER CROSSING AND CUSTOMS PROCEDURES

1. The SNs' Participants are allowed to cross the border of the HN on route to the TEA. The border procedures will be in accordance with the HN's respective legislation.
2. The SNs will provide the necessary notifications for "COMMON CHALLENGE 2019" in advance to the HN as early as possible, but no later than 15th August 2019. The notifications will be in English and will contain the following details:
 - a. POE, mode of transportation, NATO TRAVEL ORDER, NATO 302 Form, Shipper Declaration for Dangerous Goods (place, date and time of entry / exit on / from HN territory);
 - b. personal data of the Participants (details for each Participant: rank, name, passport number, date of birth, place of birth, citizenship and blood type);
 - c. special equipment (communications, computers, alpine equipment);
 - d. estimated support requests from the HN (such as convoy security requests).
3. The HN needs confirmation, with seven (7) days in advance, on the POE/POD of personnel of the SNs. Any change of the POD will be notified to the HN five (5) days in advance of the departure.
4. Personnel of the SNs are requested to present an identification card (personal ID or passport) while arriving in and leaving from the HN's territory.
5. Computer equipment will have elaborated data on forms of the customs office. All personal items (such as computers) will be reported at the time of entry, according to customs regulations.

Article 11

PUBLIC RELATIONS

1. All public relations aspects concerning primarily the TE will be the responsibility of the HN. Personnel of the SNs will maintain a low profile regarding their participation in the HN's military activities.
2. Media rules will be provided to all representatives regarding requests for interviews and access to photo opportunities in special designated areas.
3. Each Party's designated public relations representative will have release authority for press releases. The designated public relations representative will coordinate and approve any photos to be taken.

Article 12 DISPUTES

Any dispute regarding the interpretation or implementation of this TA will be settled through consultations between the representatives of the Parties concerned and will not be referred to any international tribunals or third Party for settlement.

Article 13 AMENDMENTS AND SUPPLEMENTS

1. Amendments and supplements to the provisions specified in this TA will be accomplished through the mutual agreement of the Parties.
2. Each Party can propose amendments and supplements to the TA at any time in writing. Amendments and supplements agreed upon between the Parties will come into effect in accordance with Article 14 of this TA.

Article 14 COMING INTO EFFECT AND DURATION

1. This TA will come into effect on the date of the last signature.
2. This TA will remain valid until all SNs' Participants and equipment leave the HN's territory and all matters pertaining to the implementation thereof are settled to the satisfaction of Parties involved.
3. This TA is written and distributed in three identical copies in the English language.

For the Ministry of Defense of Montenegro

_____, _____
(Date, Name/Rank)

For the Federal Minister of Defense of the Republic of Austria

_____, BG Manfred Hohenwarter/Head of Training Division B
(Date, Name/Rank)

For the Ministry of Defense of North Macedonia

_____, _____
(Date, Name/Rank)

Host Nation Support

1. General

In accordance with NATO's Bi-SC Collective Training and Exercise Directive 75-3, the HN will provide support to the greatest extent possible on the basis of national legislation, national priorities and the actual capabilities and available resources of the HN. The HN will retain control over its own HNS resources, unless control of such resources is released. The HNS may be rendered on a reimbursable basis, to include replacement in kind and/or equal value exchange and may include provision at no cost. The HNS starts from the moment the first SNs' Participant enters the territory of the HN and ends the moment the last SNs' Participant leaves the territory of the HN.

2. HNS Free of Charge

The HN will provide the following support free of charge on availability basis (further detailed in subsequent SORs) during the phases of build-up and setting of the forces, the TE play and redeployment:

- a) All suitable identified military facilities and areas offered for conducting the TE. All facilities and areas will be handed over to the Participants in safe and clear condition. These facilities will be returned to the HN in the same condition as they have been handed over or, in case of improvements, in improved condition. The facilities will include, but are not limited to, appropriate quantity of furnishing as defined in the SOR and adequate electrical services for the purposes of conducting the TE;
- b) Accommodation in tents,
- c) External and infrastructural security associated with facilities used for the purpose of the TE;
- d) Support provided by the HN's military personnel and military owned equipment (except incremental costs);
- e) Military telephone line;
- f) Selected CIS resources, including but not limited to, the required Bandwidth and Frequencies range as necessary for the TE;
- g) Fire protection for facilities and Participants of the TE;
- h) Emergency medical services and Role 1 medical services, including evacuation

from Role 1 to higher levels of the HN's medical support by military means;

- i) Contracting support by the HN's military personnel (subject to payment for material purchased);
- j) Access to, and use of training ranges;
- k) Waste removal;
- l) Storage of blank and live ammunition;
- m) Recovery of UXO;
- n) Customs clearances;
- o) Access to military APODs and SPODs free of harbor /airport fees not directly associated with services requested, provided and received.

3. Reimbursable HNS

Upon request, without prejudice to the services provided free of charge, the HN will provide POL on request from the SNs on a reimbursable basis (chargeable at the same rates chargeable to the HN's Participants).

4. Medical Support

- 4.1** The HN will provide emergency Medical services of Role 1. However, other routine medical treatment Role 2 and above (including surgery and dental treatment) will be on reimbursement basis. Any other services and particular any emergency evacuation by civil medical assets and medical care extended to personnel of the SNs at local civilian facilities will be paid by the SNs.
- 4.2** The HN will provide appropriate medical units and facilities, transportation means for medical aims ready for use throughout the TE at all sites of the TE.
- 4.3** In case of an accident or incident resulting to the death of a member of personnel of the SNs, the HN will coordinate with the SNs prior to performing an autopsy or processing the remains. A SNs' representative will be entitled to be present during the autopsy and to have a copy of the final autopsy report. All related expenses will be the responsibility of the SNs.
- 4.4** After the completion of the autopsy the remains will be released immediately for transfer to the SNs. In such a case the HN will appoint the appropriate means of transportation.
- 4.5** In case of emergency during the TE, the HN's helicopter/boat/vehicle may be used to transport injured. Participants within means and capabilities to the nearest/appropriate HN's medical facilities.

5. **Weapons and Ammunition:** The blank and live ammunition will be provided by Parties based on training plan as follows:
- a. Blank ammunition 5,56 x 45mm and 7,62 x 54mm will be provided by HN to SNs accordingly to respective SOR.
 - b. All kind of blank and live ammunition for Austrian Participants will be provided by the Austrian Armed Forces.
 - c. Possessing the live ammunition together with blank ammunition is not allowed. The remote character of the exercise forced a concern on the EXCON about the safety of the participants in reference to wild animal threats ranging from bears to wolves. On recommendation of the force protection officer live ammunition was distributed to those elements tasked to deploy outside of the FOB longer than 12 hours. This caused a breach of the commonly known rule not to mix live and blank ammunition and frictions with the respective national regulations of the participating nations. However, they were overcome by an addition to the existing force protection measures and a briefing by the responsible officer
6. **Communication assets:** In accordance with national laws, HN will provide communication assets to SNs accordingly to respective SOR.